

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح الحاق یک جزء به عنوان جزء «۱۰» به بند «الف» ماده (۳۱) قانون احکام

دائمی برنامه‌های توسعه کشور»

مقدمه

در طرح پیشنهادی شورای عالی استان‌ها با عنوان «الحاق یک جزء به عنوان جزء «۱۰» به بند «الف» ماده (۳۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور» آمده است: «هرچند به موجب قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران، شورای اسلامی استان در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان عضو و دارای حق رأی بود، اما در اصلاحات بعدی قانون شوراها به‌ویژه با اصلاح بند «۷» ماده (۸۷) قانون مذکور (مصوب ۱۳۸۶/۸/۲۷) عضویت شورای اسلامی استان کماکان پابرجا ماند ولی حق رأی از شورای اسلامی استان در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان سلب شد. متعاقباً با تصویب قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و به موجب ماده (۳۱) قانون اعضای شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان مشخص شد که متأسفانه در هیچ‌یک از بندهای نامی از شورای اسلامی استان نیامده است». بنابراین در قالب یک ماده واحد پیشنهاد شده که یک جزء به عنوان جزء «۱۰» به بند «الف» ماده (۳۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور الحاق شود و رئیس شورای اسلامی استان و نمایندگان شورای استان در شورای عالی استان‌ها به اعضای شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان اضافه گردند.

مشخصات طرح

دوره دهم - سال چهارم

شماره ثبت:

۶۰۰

شماره چاپ:

۱۴۶۸

تاریخ چاپ:

۱۳۹۸/۵/۱

اظهار نظر کارشناسی

درباره اضافه شدن رئیس شورای اسلامی استان و نمایندگان شورای استان در شورای عالی استان‌ها به اعضای شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان می‌توان به نکات زیر اشاره کرد:

۱. براساس ماده (۳۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان بالاترین نهاد تصمیم‌گیری و نظارت در خصوص توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در سطح استان است. این نهاد در اجرای وظایف محوله که در قوانین و دستورالعمل‌ها مشخص می‌شود و همچنین اجرای اختیارات تفویضی رئیس‌جمهور در امور برنامه و بودجه و جهت هماهنگی و نظارت بر مدیریت و توسعه سرمایه‌گذاری همه‌جانبه و پایدار استان، پیگیری عدالت سرزمینی، تقویت تمرکززدایی، افزایش اختیارات استان‌ها و تقویت نقش و جایگاه استان‌ها در راهبری و مدیریت توسعه درون و برون‌گرای منطقه‌ای و تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی تشکیل می‌شود. شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان متشکل از استاندار (رئیس)، رئیس سازمان برنامه و بودجه استان (دبیر)، رئیس واحد استانی وزارتخانه‌های دارای واحد استانی (یک نفر)، رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان، مدیرکل حفاظت محیط زیست استان، فرمانداران (حسب مورد)، فرمانده سپاه استان، دو نفر از نمایندگان مردم استان در مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس شورای اسلامی (به‌عنوان ناظر) و مدیرکل صداوسیما استان است.

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر مطالعات

سیاسی

سایر دفاتر:

مطالعات حقوقی

مطالعات مالی عمومی

و توسعه مدیریت

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۶۰۱۶۵۷۲

تاریخ انتشار:

۱۳۹۸/۵/۲۶

۲. مطابق ماده (۳) آیین‌نامه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و کارگروه‌های تخصصی مصوب ۱۳۸۴/۵/۱۰ که به استناد تبصره «۱» ماده (۷۰) تنفیذی قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران^۱ و موضوع ماده (۸۳) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران تهیه شده یکی از اعضای شورا، رئیس شورای اسلامی استان (تا تشکیل شورای اسلامی استان رئیس شورای اسلامی شهر مرکز استان) بدون حق رأی بود، اما در ماده (۱۷۸) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران ذیل فصل ششم - توسعه منطقه‌ای - رئیس شورای اسلامی استان از اعضای شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان حذف شد. متعاقباً در بند «الف» ماده (۳۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ که به تعیین اعضای شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان می‌پردازد، عضویت رئیس شورای استان در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان کماکان حذف شده است.

۳. براساس بند «۷» ماده (۸۷) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران (الحاقی ۱۳۸۶/۸/۲۷) رئیس شورای اسلامی استان عضو شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان بدون حق رأی است.

۴. با توجه به اینکه شوراها اولین لایه حاکمیتی‌اند که با مردم ارتباط دارند و از آنجا که مطابق اصل هفتم قانون اساسی، شوراها از ارکان نظام تصمیم‌گیری کشورند و براساس ماده (۸۷) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران از وظایف و اختیارات شورای استان، بررسی مسائل و مشکلات استان و ارائه پیشنهادهای لازم به منظور رفع تبعیض و توزیع عادلانه امکانات و منابع و جلب همکاری در تهیه برنامه‌های عمرانی و رفاهی استان است، پیشنهاد می‌شود رئیس شورای اسلامی استان (تا تشکیل شورای اسلامی استان رئیس شورای اسلامی شهر مرکز استان) بدون حق رأی عضو شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان باشد.

۵. پیشنهاد اضافه شدن نمایندگان شورای استان در شورای عالی استان‌ها به شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان با توجه به وظایف اختیارات شورای عالی استان‌ها مندرج در ماده (۸۸) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخابات شهرداران از پشتوانه منطقی چندانی برخوردار نیست. وظایف شورای عالی استان‌ها ناظر به بررسی پیشنهادهای واصله از طرف شوراهای استان‌ها و تعیین اولویت هریک و ارجاع به مقامات اجرایی ذی‌ربط (بند «۱»)، اعلام نارسایی و اشکالات نهادها و سازمان‌های اجرایی در حدود اختیارات و وظایف شوراها به مسئولان مربوطه و پیگیری آنها (بند «۲»)، بررسی پیشنهادهای و ارائه آنها در قالب طرح به مجلس شورای اسلامی یا دولت (بند «۳»)، تصویب، اصلاح، متمیم و تفریغ بودجه دبیرخانه شورای عالی استان‌ها (بند «۴»)، ارائه پیشنهادهای اصلاحی درباره پیش‌نویس لوایح برنامه‌های توسعه و بودجه عمومی کشور به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی (بند «۵»)، تهیه آیین‌نامه نحوه هزینه بودجه شوراها (بند «۶»)، برنامه‌ریزی به منظور آموزش و آشنایی اعضای شوراها با وظایف خویش (بند «۷») و... می‌باشد.

۶. حق رأی قائل شدن برای رئیس شورای اسلامی استان در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، مداخله در مسائل اجرایی به حساب می‌آید و مغایر با اصل یکصدم قانون اساسی است که وظیفه شوراهای اسلامی را نظارتی عنوان کرده است. از این رو پیشنهاد می‌شود

۱. به منظور تصمیم‌گیری، تصویب، هدایت، هماهنگی و نظارت در امور برنامه‌ریزی و توسعه و عمران استان‌ها، در چارچوب برنامه‌ها و سیاست‌ها و خط‌مشی‌های کلان کشور، شورای برنامه‌ریزی و توسعه هر استان به ریاست استاندار تشکیل می‌شود.

تبصره «۱» - به منظور پیشبرد اهداف و انجام وظایف شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، کمیته‌های تخصصی متشکل از مدیران و رؤسای ادارات کل، شعب و نمایندگی سازمان‌های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در استان که مشمول نظام بودجه استانی بوده و یا قسمتی از وظایف عمرانی استانی را عهده‌دار هستند (دستگاه‌های اجرایی استانی) تشکیل می‌گردد. آیین‌نامه اجرایی شورای برنامه‌ریزی استان و کمیته‌های تخصصی توسط سازمان برنامه‌بودجه تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

همانند حضور نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی که در شورای برنامه‌ریزی استان به‌صورت ناظر شرکت می‌کنند نماینده شورای اسلامی استان نیز در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان به‌صورت ناظر حضور داشته باشد.

۷. با توجه به ماده (۱۲۲) قانون برنامه ششم توسعه، قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور بخشی از قانون برنامه ششم محسوب شده و هرگونه اصلاح آن مغایر با قانون برنامه ششم است و نیازمند دوسوم آرای نمایندگان است.

۸. جهت رعایت ایجاز و اصول نگارش متون قانونی پیشنهاد می‌شود عنوان طرح به این شرح اصلاح شود: «طرح اصلاح ماده (۳۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور».

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

با توجه به اهمیت نهاد شوراهای اسلامی به‌عنوان یکی از ارکان نظام تصمیم‌گیری اداره کشور (اصل هفتم قانون اساسی) که برای نظارت بر پیشبرد سریع برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی از طریق همکاری مردم با توجه به مقتضیات محلی تشکیل شده‌اند (اصل یکصدم قانون اساسی) و همچنین با توجه به اینکه قبلاً براساس ماده (۳) آیین‌نامه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و کارگروه‌های تخصصی مصوب ۱۳۸۴/۵/۱۰ مستند به تبصره «۱» ماده (۷۰) تنفیذی قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و موضوع ماده (۸۳) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، یکی از اعضای شورای توسعه و برنامه‌ریزی استان، رئیس شورای اسلامی استان بدون حق رأی بود، پیشنهاد می‌شود در قالب طرح «اصلاح ماده (۳۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور» رئیس شورای اسلامی استان به‌عنوان عضو ناظر در شورای توسعه و برنامه‌ریزی استان حضور داشته باشد.